

*

سرشناسه	:	صحتی سردودی، محمد، ۱۳۴۳ -
عنوان و نام پدیدآور	:	سیمای دمشق: تاریخ شهر دمشق بانگاهی به زندگانی حضرت زینب علیها السلام / محمد صحتی سردودی.
مشخصات نشر	:	قم: میثم تمار، ۱۳۸۸.
مشخصات ظاهری	:	۱۶۸ ص؛ ۲۱/۵ × ۱۴/۵ س.م.
شابک	:	۳۰۰۰۰ ریال ISBN 978-964-2786-46-6
وضعیت فهرست‌نویسی	:	فیا
یادداشت	:	کتابنامه: ص. ۱۶۸ - ۱۶۴؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	:	زیارتگاههای اسلامی -- سوریه -- دمشق
موضوع	:	دمشق -- تاریخ
رده‌بندی کنگره	:	DS ۹۹ د ۸ ص ۳ ۱۳۸۸
رده‌بندی دیویی	:	۹۵۶/۹۱۴۴
شماره کتابشناسی ملی	:	۷۴۰۹۳۹۱

*

سیماي دمشق

تاریخ شهر دمشق

بانگاهی به زندگانی حضرت زینب (س)

محمد صحتی سردرودی

انتشارات میثم تمار

نشانی: قم - خیابان صفائییه، کوچه ۳۷، کوچه ۵، پلاک ۱۶۲
صندوق پستی ۳۷۱۸۵/۵۵۷ - تلفن: ۹۱ - ۷۸۳۵۰۹۰ / تلفکس ۷۷۴۱۰۶۵ (۰۲۵۱)
همراه: ۰۹۱۲۱۵۳۸۸۰۸

سیمای دمشق

تاریخ شهر دمشق با نگاهی به زندگانی حضرت زینب رضی الله عنها

- مؤلف: محمد صحتی سردرودی
- ناشر: انتشارات میثم تمار
- صفحه‌آرایی و طرح جلد: مرتضی فتح‌اللهی
- لیتوگرافی: نویس
- چاپ: علوی
- نوبت چاپ: اول / بهار ۱۳۸۹
- شمارگان: ۱۲۰۰ نسخه
- بها: ۳۰۰۰ تومان
- کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است
- شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۷۸۶-۴۶-۶

مراکز پخش

فروشگاه اینترنتی کتاب:

www.sababook.ir

پخش کتاب دریای دانش:

تهران: خ انقلاب، خ فخر رازی، کوی فاتحی داریان، پلاک ۱۴

تلفن: ۰۹۱۲۱۷۲۵۸۰۰ - ۷ - ۶۶۹۷۷۹۶۴ (۰۲۱) همراه: ۰۹۱۲۱۷۲۵۸۰۰

فهرست مطالب

مقدمه	۹
-------------	---

فصل اوّل

از شام تا دمشق / ۱۱

شام و شامات	۱۳
سیری در سوریه	۱۵
دیار دمشق	۱۷
نخستین قتلگاه تاریخ	۱۹
بهشت زمین	۲۰
دمشق در قرآن	۲۲

از بهشت شَداد تا قصر خضراء ۲۴

فصل دوم ممگام با تاریخ / ۲۷

دمشق پس از اسلام ۲۹
فتح دمشق ۳۱
یادی از ابوذر غفاری ۳۳
درخت نفرین شده ۳۶
دمشق پس از اموی‌ها ۴۰
روز انتقام و مکافات ۴۲
قیام و شهادت ابن الرضا ۴۳

فصل سوم خطبه‌های / ۴۵

فاتح فریاد و فاتحه شام ۴۸
در دیار دردها ۵۱
متن آتشین خطبه زینب علیها السلام در کاخ یزید ۵۶
خورشیدی در دل شب ۶۰
روایت رشادت ۶۷
متن خطبه امام سجّاد علیه السلام در مسجد دمشق ۶۹

فصل چهارم

زیارتگاه‌ها و آثار تاریخی / ۷۷

۷۹	یک آفتاب، سه آسمان
۸۲	دختران عدالت
۸۴	آستان قدس زینبی
۸۷	آستانه زینیه در طول تاریخ
۹۴	پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران
۹۶	آستانه حضرت رقیه
۱۰۰	آستانه رأس الحسین علیه السلام
۱۰۴	یک آسمان خورشید، در دل دارد این شهر
۱۰۶	از محراب عبادت تا معراج شهادت
۱۰۹	آستانه حجر بن عدی
۱۱۰	درنگی در باب الصغیر

فصل پنجم

فرهنگ و مذهب در دمشق / ۱۱۳

۱۱۵	پایتخت‌ها؛ مهد مذاهب
۱۱۶	مغازه جبر و زور؛ یک دکان دو نشه
۱۱۸	یزید و مذهب جبر
۱۱۹	قدریه گروهی دیگر

۱۲۲	پیشینه تشیع در دمشق
۱۲۴	علویون همان شیعیانند

فصل ششم

مفاخر و مراکز فرهنگی دمشق / ۱۲۷

۱۲۹	جامع اُموی
۱۳۱	گلدسته‌ها و مناره‌ها
۱۳۱	مقام‌های مبارک
۱۳۱	شبستان مسجد
۱۳۲	«مساجد دیگر دمشق»
۱۳۵	مدارس و دارالقرآن‌ها
۱۳۸	خانه‌های قرآن
۱۳۹	حسینیه‌های دمشق
۱۴۰	کتابخانه‌های دمشق
۱۴۶	فرهنگستان زبان عربی دمشق
۱۴۸	چهره‌های درخشان دمشق
۱۶۳	فهرست منابع

مقدمه

پیش از این، کتاب کربلا از سلسله آثار تاریخی، توسط این قلم تدوین گشت که با نام «سیمای کربلا» به دست چاپ سپرده شد. این دفتر نیز دیداری با دیار دمشق دارد و در صدد است تا آنجا که می تواند تاریخ تشیع را در آن دیار دنبال کند.

از دیار دمشق گفتن، چند لطف می تواند داشته باشد:

الف: زایرانی که برای پاسداشت پیام آور عاشورا، زینب کبری، رنج سفر را به جان می خرند و دل به دیار دردهای زینب می برند تا چند صباحی را در سایه سار آستان قدس زینبی، درس صبور بودن و با صلابت زیستن بیاموزند، این نوشته می تواند بر آگاهی آنان بیفزاید. تفسیری از آن صبر سرخ و تصویری از آن تندیس تلاش در دیدرس شیفتگان ساحت قدس زینب علیها السلام قرار دهد.

ب: این مجموعه به نوعی تاریخ تشیع، در دمشق به حساب می آید و می تواند چون فانوسی در دست حقیقت طلبان و حق جویان به کار آید و آنان را که در پی اثری از شهیدان صفین و ردّ پایی از شهدای کربلا و پیام آوران

عاشورا و دیگر مظلومان تاریخ در آن دیارند، رهیار و رهگشا گردد.

در مورد تنظیم و فصل‌بندی کتاب نیز دو نکته قابل توجه است:

۱- تاریخ، کتاب قطوری است که از صفحه‌های سیاه و سفید، از صحنه‌های دلنواز و تأسف‌بار تشکیل یافته و در جای جای آن اشرار نیز در صفِ مقابل ابرار به چشم می‌خورند و از آنجا که هدف از این سلسله نوشتار آشنایی با تاریخ تشیع به‌ویژه حضرت زینب کبری علیها السلام می‌باشد، ما فقط طالب صحیفه‌های سفید آن بوده و تنها به تماشای صحنه‌های دلنواز و روح‌پرور رو آورده‌ایم و تا آنجا که ممکن بود، صحنه‌های سیاه آن را به رخ نکشیده، بلکه از آن چشم پوشیده‌ایم.

۲- اگر دیده می‌شود که چند قرن از سیمای دمشق را مسکوت گذاشته‌ایم، درست به همین دلیل است که در این دورانِ متمادی ردّ پای از تشیع در دمشق دیده نمی‌شود و تاریخ زمامداران خودسر و زورمندان پرشر را مرقوم داشتن، نه مقرون به صواب بود و نه مناسب کتاب، گذشته از این، همین کار را دیگران بارها کرده‌اند و باز هم می‌کنند.

آرزوی ما همین بود که در کنار سیمای کربلا، سیمایی نیز از دمشق به دست دهیم؛ باشد که این تکمیل‌کننده آن باشد.

تا اینجا به لطف خدا توفیق رفیق ما بود و اگر نقص یا نقایصی دیده شود، امیدواریم دوستان و خوانندگان، به‌ویژه کسانی که در این خصوص مطالعه یا تحقیقی دارند، ما را از راهنمایی‌های خود محروم نسازند؛ چرا که همه چیز را همگان دانند و همگان هم هنوز به دنیا نیامده‌اند.

قم - محمد صحتی سردرودی - ۷۴/۲/۴

ویراست دوم: ۸۷/۲/۷ ش